

Chambre des Représentants

SESSION 1981-1982

18 FÉVRIER 1982

PROPOSITION DE LOI

abrogeant l'article 1er de l'arrêté royal du 17 septembre 1975 prévoyant la fusion des communes anversoises

(Déposée par M. De Beul)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'arrêté royal du 17 septembre 1975 portant fusion de communes et modification de leurs limites, ratifié par la loi du 30 décembre 1975, prévoit que les communes d'Anvers, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem et Wilrijk seront fusionnées au 1er janvier 1983 en une nouvelle commune qui portera le nom d'Anvers.

Le rapport au Roi dudit arrêté royal justifie la fusion précitée de la manière suivante : « La fusion d'Anvers avec ces sept communes limitrophes crée un ensemble cohérent qui renforce la fonction de centre régional et national d'Anvers, et lui confère une base économique et sociologique plus vaste. Les conditions d'un assainissement démographique et financier se trouvent ainsi réunies. »

Le même rapport au Roi justifie l'ajournement de la fusion jusqu'au 1er janvier 1983 comme suit : « Afin qu'une réforme de structure de cette envergure puisse se faire sans heurt au niveau des organes administratifs, il est proposé de ne la réaliser qu'à l'occasion des élections communales d'octobre 1982. Ce délai sera mis à profit pour approfondir l'étude de la région et mettre au point la formule la plus adéquate. Ceci est d'autant plus justifié que nous sommes en présence de communes dont la population est très nombreuse et très dense ».

Il ressort de ce qui précède que c'est l'ampleur du processus d'extension qui a justifié officiellement la fixation d'une période préparatoire de six ans en vue d'étudier les problèmes relatifs à la fusion et de trouver la « formule la plus adéquate » pour que la fusion soit assimilée de la façon la plus positive possible.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1981-1982

18 FEBRUARI 1982

WETSVOORSTEL

tot opheffing van artikel 1 van het koninklijk besluit van 17 september 1975 waarbij in de samenvoeging van de Antwerpse gemeenten wordt voorzien

(Ingediend door de heer De Beul)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Ingevolge het koninklijk besluit van 17 september 1975, houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, zoals het is bekrachtigd bij de wet van 30 december 1975, worden per 1 januari 1983 de gemeenten Antwerpen, Berchem, Borgerhout, Deurne, Ekeren, Hoboken, Merksem en Wilrijk samengevoegd tot één nieuwe gemeente, genaamd Antwerpen.

In het verslag aan de Koning nopens voormeld koninklijk besluit wordt deze fusie als volgt verantwoord : « Door de samenvoeging met Antwerpen van deze zeven direct aan de stad grenzende gemeenten wordt een sterk en samenhangend geheel gevormd waardoor de regionale en nationale centrumfunctie van Antwerpen een economisch en sociologisch bredere basis verkrijgt. Aldus zijn de voorwaarden geschapen voor een demografische en financiële sanering ».

Het uitstellen van de fusieoperatie tot 1 januari 1983 wordt in ditzelfde verslag aldus gemotiveerd : « Opdat deze diepgaande en belangrijke structuurverandering op het vlak van de bestuursinstellingen zonder ontreding zou kunnen verlopen, werd voor een inwerkingtreding na de gemeenteraadverkiezingen van oktober 1982 geselecteerd. Die termijn zal te baat genomen worden om de studie van het gewest verder te zetten en de meest passende formule te vinden. Dit is des te meer gerechtvaardigd omdat het hierbij om gemeenten met een zeer grote en dichte bevolking gaat ».

Uit hetgeen voorafgaat blijkt dat officieel de hoegrootheid van de schaalvergroting rechtstreeks aanleiding is geweest tot het vaststellen van een voorbereidingsperiode van zes jaar gedurende dewelke de problemen van de fusie dienden te worden bestudeerd en de « meest passende formule » diende te worden gevonden om de fusieoperatie zo positief mogelijk te verwerken.

Or, en cette fin de 1981, force nous est de constater l'absence de toute préparation sérieuse de la fusion sur le plan administratif. Les tentatives timides qui ont été faites par l'administration communale de la ville d'Anvers sont, en fait, accueillies avec indifférence, pour ne pas dire sabotées, par les communes périphériques concernées.

Nous devons constater par ailleurs qu'en dépit de plusieurs demandes instantes adressées aux ministres de l'Intérieur qui se sont succédé, l'autorité supérieure n'a toujours pas exercé de pression adéquate pour que l'on s'attache à préparer sérieusement l'opération de fusion.

Bien que le Ministre de l'Intérieur ait promis à l'époque (en 1975), lors de l'examen de la loi concernant les fusions, de proposer les mesures législatives requises pour corriger le gigantisme de certaines entités résultant de ces fusions, aucun gouvernement n'a depuis lors soumis de projet en ce sens au Parlement.

Après le 1er janvier 1983, la fusion improvisée du Grand Anvers engendrera sans aucun doute un chaos administratif dont les habitants seront les premières victimes. En outre, l'absence d'instruments légaux permettant de ramener la distance entre dirigeants et administrés à une échelle humaine favorisera le gigantisme sous sa forme la plus extrême.

Dans ces conditions, la fusion du Grand Anvers ne nous paraît plus opportune.

Nous proposons dès lors de maintenir telle quelle la situation actuelle en supprimant, dans l'arrêté royal précité du 17 septembre 1975, la disposition relative à la fusion du Grand Anvers.

PROPOSITION DE LOI

Article unique

L'article 1 de l'arrêté royal du 17 septembre 1975 portant fusion de communes et modification de leurs limites, ratifié par la loi du 30 décembre 1975, est abrogé.

8 décembre 1981.

Eind 1981 moeten wij nu vaststellen dat van enige ernstige administratieve voorbereiding van de fusie geen sprake is. De schuchtere pogingen terzake van het Antwerps stadsbestuur worden in feite door de betrokken randgemeenten niet ernstig genomen, om niet te zeggen gesaboteerd.

Anderzijds moeten wij vaststellen dat, ondanks herhaaldelijk aandringen bij de elkaar opvolgende Ministers van Binnenlandse Zaken, nog steeds geen adequate druk van hogerhand is uitgeoefend die van aard is om een degelijke voorbereiding van de fusie uit te lokken.

Ondanks de beloften die destijds (in 1975) door de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken bij de bespreking van de fusiewetgeving werden gedaan om op wetgevend vlak de nodige maatregelen voor te stellen, die zouden toelaten de grootschaligheid van sommige fusies te corrigeren, heeft sindsdien geen enkele regering een dergelijk ontwerp aan het Parlement voorgelegd.

Het onvoorbereid doorvoeren van de fusieoperatie Groot-Antwerpen zal na 1 januari 1983 ongetwijfeld leiden tot een administratieve chaos waarvan de inwoners de eerste slachtoffers zullen zijn. Bovendien zal het ontbreken van wettelijke instrumenten om door schaalverkleining de afstand tussen bestuurders en geadmistreerden op een menselijke wijze te overbruggen, de grootschaligheid in zijn meest extreme vorm in de hand werken.

Met dit vooruitzicht voor ogen lijkt het ons niet langer verantwoord de fusie Groot-Antwerpen te behouden.

Wij stellen dan ook voor de huidige toestand te laten zoals hij is door de fusiebepaling nopens Groot-Antwerpen in voormeld koninklijk besluit van 17 september 1975 te schrappen.

A. DE BEUL

WETSVOORSTEL

Enig artikel

Artikel 1 van het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, bekrachtigd bij de wet van 30 december 1975, wordt opgeheven.

8 december 1981.

A. DE BEUL